

באר יצחק

לרפ"ש
הגאון ר'
אבנר בן
טובה
שליט"א

א. מיהיו חיי שרה... שפי חיי שרה" מפני מה כפל הכתוב לשונו?

אלא שבסמוך כתב רש"י "על ידי בשורת העקידה, שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשכת, פרחח נשמתה ממנה ומתה". היא אפוא חשש שהבריות ירננו כיצד יתכן שהעקידה תגרום למרות שרה, והיא היתה עוד יכולה לחיות שנים ארוכות. לזאת שב הכתוב והדגיש "שני חיי שרה", ללמדך שבאמת אלו השנים שהוקצבו לה מראש, רק שהשטן השתמש באמתלה זו כדי ליטול הימנה נשמתה.

החפץ חיים

ב. "לא אופל עד אס דיברתי דברי" מדוע סירב אליעזר לאכול, הלא כל דרך העולם בבוא אדם מן הדך, להנפש מעט ולאכול ואחר כך לדבר, ולמה לא עשה כן אליעזר רק הזדרז לדבר דבריו דווקא קודם האכילה?

אמנם, יש לומר שעל פי דין יה אסור לו לאכול עד שידבר דבריו. כשם שמצינו שנפסק בשולחן ערוך (או"ח סימן תרנ"ב סעיף ב') שאסור לאכול קודם נטילת לולב (ולדעת ה"ט"ז, שם סק"ד, אף אם התחיל לאכול קודם זמן החיוב צריך להפסיק כשיגיע הזמן), כך תכף כשבא לבתואל והגיע זמן מצותו לקיום השבועה, נאסרה עליו האכילה. לכך אמר "לא אוכל עד אם דיברתי דברי".

רבי יעקב ניימן

הידר: מה מוכן לאכילה רק כשהוא מפוצץ? (תשובת הגאון שפוע הגאון בעז"ה)

תשובת פרשת וירא: מה יש לך ואתה לא יודע כמה – שערות

בדיחה: אדם שהתחתן ולמחרת החתונה ראה על שולחן ביתו זוג יונים, סימן למה זה? פעם בא מקרה כזה לרבי חיים והוא אמר שזה סימן שהשאיר החלון פתוח.

איך מבקשים סליחה? פלוני בא אל הרב וסיפר לו שגרם עוול למר אברמוביץ', ומצפונו מייסר אותו. מה לעשות? פשיטא, אומר הרב: בקש ממנו סליחה. הבן אדם חוזר לביתו ומתלבט במשך 3 ימים. התמונה שהוא רואה את עצמו מבקש סליחה מהאברמוביץ' הזה – גורמת לו כאבי בטן. הוא חוזר לרב ושואל אותו: האם אפשר לבקש סליחה בטלפון? הרב עונה: אפשר גם אפשר, מכיוון שסליחה היא תמיד סליחה. האיש חוזר לביתו ומרים טלפון למשפחת אברמוביץ' ושואל: הלו, זו משפחת פומרנץ? לא – עונים לו. **סליחה** – אומר האיש וסוגר את הטלפון.

רפואת שלימה

פחד: מנהג ההמון להשקות את הנבהל במים קרים, אך בפחד קשה, דבר זה סכנה, לכך יותר טוב יביאו את הנפחד למקום שקט ושלום ושלא יהיו שם הרבה אנשים ורק המטפל ישאר איתו וידבר איתו בלי הפסק ויתן לו משקה חם (אם אפשר תה "מליסה") כמה פעמים אח"כ ישימו רגליו באמבט מים פושרים כשעה וישפשו רגליו וכל עשר דקות ישקוהו תה, אח"כ יסיעו לו לישון, ויתנו לו כמה גמיעות של יין בכדי לזרז הזיעה, שהזיעה מועיל ומקיל על הפחד.

לרפ"ש שלימה – מאת הרב יצחק פחה זצ"ל

לרפ"ש השפר יש לפנות למספר 0527655652/3

עורך: יאיר אריאל

בברכת שבת שלום

בפאנל מיוחד שנערך ביחד נאמן סיפר ח"כ הרב משה גפני: "אספר כאן אפיזודה לא ידועה. כשבאתי פעם לבקר את מרן זצוק"ל כשכבר היה מאושפז בבית החולים, מצבו היה רגיש ומסוכן והוזהרנו ע"י נכדו ואיש אמונו הרה"ג רבי דוד שפירא שליט"א לא להפריע את מנוחתו ולא לשוחח עמו, כי זה מסוכן ועלול לטלטל את המדדים. נכנסתי לחדרו ובירכתני אותו בברכת 'רפואה שלימה'. פתאום באותו רגע הוא כאילו התערר ושאל אותי: 'מה עם בני הישיבות? האם נותנים להם ללמוד?'! הייתי המום, כאילו אין מחלה ואין קשיים, כל מה שמונח בראשו זה האם נותנים לבני הישיבות ללמוד. כך היה בימי חוליו, ועל אחת כמה וכמה לאורך כל השנים כשהוא ניהל ביד רמה את הנושא הזה בחכמה, מול כל ההתקפות מבית ומחוץ, ואנו רואים היום את ההצלחה שלו. עולם התורה פורח." הרב גפני הוסיף: "חבל לנו שאנחנו לא יכולים עכשיו לדבר על הנושא הזה כולו. אבל אם תעשו את החשבון, 17 שנה שמרן זצוק"ל יחד עם גדולי ישראל התמודד בנושא הזה עם הבלתי אפשרי. אני לא יכול לפרט כי אנו עדיין בעיצומה של המערכה. אבל את המערכה כולה הוא ניהל בחכמה מול כל ההתקפות שהיו בכנסת, בבתי המשפט וברחוב. אך בסופו של דבר עולם התורה פורח ב"ה." כשאנחנו מדברים היום, המצב הוא 'שאי עיניך וראי'. כל התופעה הזאת שמספר הישיבות והכוללים גדל בלעז"ר, בכמות ובאיכות, זה היה יכול להיות אחרת חס וחלילה... וחשוב מאוד להדגיש: מרן זצוק"ל פחד מאוד מכל אחד שהולך לצבא. גם מי שאין תורתו אומנותו... הוא היה הקברניט שהוביל את הספינה, וכאשר הקברניט לא נמצא אנחנו יכולים לפחות לעשות את חשבון הנפש בעינינו. איך נראה היום עולם התורה, מה צורתו ומה גדלו. כולם יודעים שהכל היה על כתפיו. שהכל נעשה על ידו מול קשיים בלתי רגילים. והיום אנחנו יכולים לומר: אנו עדיין פועלים בשליחותו, ואנו בטוחים שהוא נמצא לפני כסא הכבוד, וכמו שנלחם בעבורנו כאן הוא נלחם עבורנו שם, כי לא פסו מלחמות עולם התורה."

סיפור

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשולחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוכריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר... בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגי, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו... ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?! אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה 'היחידר' בו עוסקים בתורה. שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדהד לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה! הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה' - 'ישב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו... קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין הת"ת, וחישי מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממחר להיכנס. שלום, אני רוצה ללמוד תורה!! - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, 'עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!!' - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה... המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: 'לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהו בלימודך?' על מה אפשר לבחון אותך כרגע?! - שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר 'אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור'... סידור?!?!?! - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... 'ראה נא, ידידי הצעיר. סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך' - פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום... אך כח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיחה של המנהל. 'אין דבר' - פסק הילד בן ה-12, אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון ייעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!! מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: 'ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום' - 'אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום... עכשיו כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה... הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר: 'הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום...' המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. 'ואישור כזה למה לך?' - שאל את הילד האמץ. ללא מורא, נענה הילד ואמר: 'ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף. לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!!' - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות... כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף ב"ת, פשוטו כמשמעו... במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה... ולימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר... כל זאת רק בזכות כח אחד שבער בו - כח הרצון. הכח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכח הרצון כה חזק - אין משהו שיכול לעמוד בפניו! הבה ניקח עימנו את המסר הזה, למען נשכיל ונדע שהכל תלוי בנו. לא בכוחות, לא בכשרונות, לא בסביבה בה גדלנו ולא במי שאנו זוכים ללמוד מהם או עימם. ההצלחה התורנית שלנו בהישג ידינו! - אם נראה בעיני רוחנו את דמותו המתעקשת של הילד, את הלהבה הבעורת בעיניו, את המחסומים ששב וניפץ בדרכו להשגת שאיפתו, ונלמד ממנו שאם נרצה חזק, בכל הכח, בעקשנות, עם נכונות להילחם ללא פשרות על הגשמת הרצון - נצליח בעז"ה. ביום מתן תורה, הבה נקבל על עצמנו לרצות. לרצות באמת, לא מהשפה ולחוץ. לרצות - כולל להתמסר, להתאמץ, להקדיש את מיטב השעות ומירב המאמצים, לא לעשות לעצמנו הנחות. הרצון הזה הוא שיוביל אותנו אי"ה להצלחה הנשאפת!